

ایران و جهان در آخرین سال قرن چهاردهم خورشیدی

۲۰ رویداد مهم سال ۱۴۰۰

طرح: مهدی مرتضوی - مردم‌سالاری

جشن نوروز، یادگار خسروان، خجسته باد!

نرم نرمک می‌رسد اینک بهار

هر سال از مدت‌های کم ششود، و چون جمشید آن روز را دریافت نوروز نام نهاد و جشن آیین آورد، و پس از آن پادشاهان و دیگر مردمان بدو اقتدا کردند.

فردوسی نیز در این باره فرموده است: «به فرّ کیانی یکی تخت ساخت چه مایه بدو گوهر اندرناخت چو خورشید تابان میان هوا نشست بر او شاه فرمانروا جهان انجمن شد بر تخت اوی فرومانده از فردی بخت اوی به جمشید بر گوهر افشاندند مر آن روز را «روز نو» خواندند سر سال نو هم‌زمان فرودین برآسوده از رنج تن دل ز کین بزرگان به شادی بیاراستند می و جام و رامشگران خواستند چنین روز فرخ از آن روزگار بمانده از آن خسروان یادگار.»

از این سخن برمی‌آید که «نوروز» همان «روز نو» است روزی که سال با آن آغاز می‌شود.

ابوریحان بیرونی خود به زبان پارسی در «الفهیم» در بخش «از رسمهای پارسیان، نوروز چیست؟» در این باره نوشته است: «نخستین روز است از فروردین‌ماه و زین جهت «روز نو» نام کردند، زیرا که پیشانی سال نو است و آنچه از پس اوست از این پنج روز همه جشنها است و ششم فروردین‌ماه «نوروز بزرگ» دارند. زیرا که خسروان بدان پنج روز حقهای ششم و گروهان و بزرگان بگزاردندی

جشن «نوروز» در نخستین روز بهار یا باشکوه‌ترین و برجسته‌ترین یادگارهای ایرانیان است که سالهایی فراوان را پشت سر نهاده و یکی از کهن‌ترین جشنهای جهان به شمار می‌رود.

به گزارش «مردم‌سالاری آنلاین»، بالاترین ارزش این جشن را در آن می‌توان دانست که این جشن به رغم نشیب و فرازهای بی‌شمار، چونان کوه دماوند استوار بر فراز تاریخ ایستاده و با روان یکایک ایرانیان سررشته شده و در زرفای دل و جان آنان نشسته است؛ آنسان که هر ایرانی از هفته‌ها پیش چشم به راه فرارسیدن نوروز است و می‌کوشد تا آیینهای پیشباز از نوروز، همچون جشن سوری، خانه‌تکانی از کاشانه و نیز روان خویش و ... را برگزار کند تا همان‌گونه که گل از گیاه می‌شکند و سبزه از زمین می‌رویید، جان او نیز تازه گردد و با روانی آرام و شاد به پیشباز سال نو رود.

نوروز دارای سه سویه «طبیعی»، «ملی» و «دینی» است: سویه طبیعی‌اش همان هم‌زمانی‌اش با برابری شب و روز و اعتدال بهاری و آغاز بهار و نو شدن جهان است.

سویه ملی‌اش به استوره‌های ایرانی بازمی‌گردد که جمشید، شاه پیشدادی، را پایه‌گذار نوروز می‌دانند و می‌گویند که در زمان جمشیدشاه سرمایه‌ی سخت‌انویس (ایران) را دربرگرفت. سرانجام، پس از سه سال این سرما در بهار پایان یافت و با پایان گرفتن آن جشنی بزرگ برپا شد که نوروز خوانده شد.

سویه دینی‌اش به پارسی‌نویس نوشته است: «سبب نهادن نوروز آن بوده است که چون بدانستند که آفتاب را دو دور بود، نوروز دارای سه سویه «طبیعی»، «ملی» و «دینی» است یکی آنک هر ۳۶۵ روز و ربعی از شش‌باروز به اول دقیقه‌ی خَمَل بازآید به همان وقت و روز که رفته بود بدین دقیقه نتواند آمدن، چه

هفت‌سین / تصویرساز: «مریم تاجبخش»